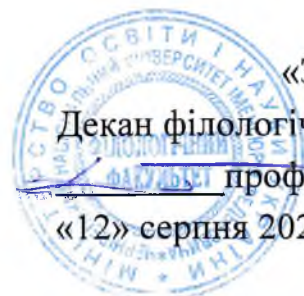

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра філософії та культурології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан філологічного факультету

проф. Борис БУНЧУК

«12» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ПЕДАГОГІЧНА (АСИСТЕНТСЬКА) ПРАКТИКА

обов'язкова

Освітньо-наукова програма: Філософія

Спеціальність: 033 Філософія

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) доктор філософії

Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: філологічний

Мова навчання: українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма Педагогічної (асистентської) практики складена відповідно до освітньо-наукової програми «Філософія» (спеціальність 033 «Філософія»), затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 6 від 29 червня 2023 року)

Розробники: **Рупташ Ольга Василівна**, доктор філософських наук, доцент, завідувач кафедри філософії та культурології;
Радзіняк Тетяна Іванівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та культурології

Погоджено з гарантом ОП та затверджено на засіданні кафедри філософії та культурології

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Завідувач кафедри Ольга РУПТАШ

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Голова методичної ради
філологічного факультету Алла АНТОФІЙЧУК

Асистентська практика – обов’язковий компонент освітньо-наукової програми «Філософія» третього рівня вищої освіти за спеціальністю 033 Філософія. Випускники ОНП «Філософія» придатні до працевлаштування на посади наукових і науково-педагогічних працівників в наукових установах і закладах вищої освіти, зокрема: 231 Викладачі університетів та закладів вищої освіти; 235 Інші професіонали в галузі навчання; 2351 Професіонали в галузі методів навчання. Відповідно, асистентська практика спрямована на закріплення теоретичних знань з філософії та педагогіки вищої школи і здобуття практичних вмінь і навичок науково-педагогічного працівника.

Асистентська практика проводиться в реальних умовах професійної діяльності (під час лекційних, семінарських (практичних) занять, організації самостійної роботи студентів) і сприяє формуванню теоретико-методологічних, практичних і особистісно-мотиваційних складників професійної компетентності здобувачів вищої освіти, а також розвитку їх професійної самосвідомості, організаційної та комунікаційної культури. Аспіранти кафедри філософії та культурології ЧНУ ім. Ю. Федьковича мають змогу практикувати свої навички, долучаючись до викладання філософських дисциплін на різних освітніх програмах (спеціальностях), за якими навчаються студенти університету. Освітнє середовище сприяє тісній професійній комунікації з представниками інших гуманітарних спеціальностей (зокрема релігієзнавства, культурології, богослов’я, філології).

1. Мета практики – розвиток професійних умінь і навичок аспірантів для організації освітнього процесу, викладання філософських дисциплін згідно з вимогами до навчально-методичного та наукового забезпечення освітнього процесу, вирішення конкретних навчально-педагогічних задач в умовах реального освітнього процесу у ЗВО. Здобувачі ВО під час практики опановують сучасні методи, форми та засоби навчання, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності студентів, поглиблюють знання з філософії та педагогіки вищої школи, використовуючи їх у практиці навчально-виховної роботи, розвивають зацікавленість у науково-педагогічній діяльності, пошуку найбільш ефективних інноваційних методів навчання і виховання, міждисциплінарної взаємодії у сфері філософії та педагогіки.

2. Пререквізити. Асистентській практиці передуює вивчення навчальних дисциплін педагогічно-психологічного спрямування на попередніх рівнях вищої освіти, а також НД «Педагогічний професіоналізм викладача ЗВО» у першому семестрі навчання в аспірантурі.

3. Компетентності та результати навчання.

Відповідно до освітньої програми «Філософія» третього рівня вищої освіти (доктор філософії), проведення практики повинно забезпечити формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей і досягнення **програмних результатів навчання.**

Компетентності	Зміст компетентностей	Аспекти практики, які сприяють формуванню компетентностей
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв’язувати комплексні проблеми у сфері філософії, застосовувати методологію	Комплексне та системне виконання завдань практики.

	<p>наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p>	
<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК2. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.</p>	<p>Аналіз і самоаналіз педагогічної діяльності.</p> <p>Аналіз і добір засобів навчання, зокрема інтерактивних, розвитку рефлексивної діяльності студентів.</p> <p>Оцінка ефективності видів, форм, режимів роботи та необхідних ресурсів з урахуванням специфіки студентського колективу.</p> <p>Самостійна підготовка планів-конспектів лекційних і семінарських занять, виховного заходу.</p> <p>Застосування інформаційних технологій для пошуку, аналізу та підготовки навчально-методичних матеріалів, підбір технологій з метою оптимізації педагогічної діяльності.</p> <p>Узагальнення сучасних досягнень філософії, науки та культури для обговорення під час занять.</p> <p>Генерування ідей для нових навчально-методичних розробок, застосовування творчого підходу до вирішення поставлених завдань.</p> <p>Самооцінка рівня професійних знань з філософії та дотичних галузей, набутої педагогічної майстерності.</p> <p>Вивчення спеціальної літератури з метою заповнення лакун у знаннях, якісної підготовки до занять.</p> <p>Застосування знань як інструменту всебічного розвитку особистості, що синтезує пізнавальні, ціннісні (морально-етичні, естетичні), освітні, культурні та інші функції філософії.</p>

<p>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</p>	<p>СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.</p>	<p>Комплексне та системне виконання завдань практики. Дотримання принципів професійної етики та академічної доброчесності під час розв'язання конкретних робочих завдань та ухвалення рішень. Оформлення і презентація результатів практики, SWOT-аналіз індивідуальної педагогічної діяльності.</p>
--	--	--

<p>Програмні результати навчання</p>	<p>Очікувані результати навчання</p>
<p>РН3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії.</p>	<p>Знати і розуміти понятійно-категорійний апарат філософії, сучасну українську філософську термінологію, ключові філософські проблеми минулого і сьогодення, основні напрямки, концепції, теоретико-методологічні школи світової й української філософії. Вміти поглиблювати та систематизувати теоретичні знання з філософії та дотичних галузей знань під час підготовки та проведення лекційних, семінарських (практичних) занять; розробляти та застосовувати навчально-методичне забезпечення різних видів навчальних занять. Вміти чітко, доступно, логічно та послідовно викладати теоретичний матеріал, використовувати відповідні приклади з життя, соціальної практики, науки, літератури й інших видів мистецтва, керувати часом та увагою аудиторії. Вміти ініціювати та підтримувати комунікацію, співпрацю в позааудиторний час зі студентами та колегами.</p>
<p>РН6. Глибоко розуміти загальні принципи та методи філософських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері філософії та у викладацькій практиці.</p>	<p>Вміти використовувати спеціалізовані знання з теорії та методології філософії в науково-педагогічній діяльності, сполучати їх з методикою викладання філософських дисциплін. Вміти використовувати результати власних наукових пошуків і досліджень під час викладання навчальних дисциплін, підготовки навчально-методичного забезпечення освітнього процесу; синтезувати соціально-філософські й гуманітарні знання та практики у науково-педагогічній діяльності.</p>
<p>РН9. Організувати і здійснювати освітній</p>	<p>Знати основні положення Закону України «Про вищу освіту» та нормативних документів</p>

<p>процес у сфері філософії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.</p>	<p>внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в ЧНУ ім. Ю. Федьковича. Знати структуру ЗВО, факультету, кафедри; основні ланки освітнього процесу, специфіку діяльності кафедри, основні види роботи науково-педагогічного працівника ЗВО; роль і завдання стейкхолдерів, основні форми співпраці ЗВО з партнерами ОП. Демонструвати теоретичні знання з філософії та педагогіки під час підготовки конспектів лекцій, формулювання запитань і завдань для семінарів, самостійної роботи, тестів та проведення занять (конспекти занять). Вміти проектувати, організовувати, методично забезпечувати різноманітні форми, види роботи студентів, проводити різні види занять, використовуючи ефективні прийоми, методи навчання, засоби та форми оцінювання компетентностей і результатів навчання студентів (звітні заняття, звіт практики). Вміти аналізувати й оцінювати власну діяльність (звіт практики, SWOT-аналіз). Володіти методикою проведення заняття із застосуванням мультимедійних засобів навчання, цифрових систем управління навчанням для змішаної або дистанційної освіти (Google Classroom, Moodle), навчальних онлайн платформ (Google Meet, Zoom). Вміти створювати й підтримувати комфортне освітнє середовище, що сприяє досягненню мети і результатів навчання, на засадах студентоцентризму і компетентнісного підходу. Вміти розвивати інтереси студентів, мотивувати їх до навчання і саморозвитку, формувати й підтримувати зворотний зв'язок з аудиторією.</p>
--	---

Основні завдання практики для аспіранта:

- ознайомитись з основними ланками освітнього процесу та нормативною базою його організації та провадження в ЧНУ ім. Ю. Федьковича;
- цілеспрямовано спостерігати, аналізувати й оцінювати науково-педагогічну діяльність викладачів кафедри та колег-практикантів;
- поглиблювати та систематизувати теоретичні знання з філософії та дотичних галузей знань під час підготовки та проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
- удосконалювати професійно-педагогічні вміння та навички під час розробки навчально-методичного забезпечення різних видів навчальних занять;
- сформувати уміння чітко, доступно, логічно та послідовно викладати навчальний матеріал, керувати аудиторією, комунікувати в позааудиторний час;

- застосовувати сучасні ефективні методики оцінювання та контролю⁵ за успішністю та якістю знань, методи й технології для активізації навчально-пізнавальної діяльності студента;
- розробляти завдання й організувати самостійну роботу здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін;
- розробляти компоненти навчально-методичного забезпечення для проведення модульних контрольних робіт (тестів) / семестрового контролю з навчальних дисциплін;
- визначати й розв'язувати конкретні навчально-виховні завдання, які постають перед викладачем / куратором академічної групи;
- брати участь у науково-методичних семінарах кафедри;
- організувати й брати участь у проведенні культурно-виховних заходів з метою формування соціальних і громадянських компетентностей студентів;
- розвивати морально-етичні якості викладача вищої школи;
- формувати індивідуальний творчий стиль професійної діяльності (організації та виконання навчально-методичної роботи, наукової праці, самовдосконалення, підвищення педагогічної майстерності та професійної кваліфікації).

4. Опис практики

4.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин		Вид підсумково-го контролю
			кредитів	годин	Контактні години	самостійна робота й індивідуальні завдання	
Денна	2	1	4	120	42	78	Диференційований залік

4.2. Дидактична карта асистентської практики

Назви змістових модулів і тем	Зміст завдань	Кількість годин					
		Робота з документами	Відвідування занять та ін.	Лекції	Семінарські	Проведення консультацій, інд. робота зі	Самостійна робота
Модуль I. Аналіз та планування (пасивна частина)							
Тема 1. Нормативна база організації освітнього процесу в ЧНУ	- вивчення нормативної бази освітнього процесу (Закон України «Про вищу освіту», Статут ЧНУ, Положення про організацію освітнього процесу, Положення про	2	-	-	-	-	4

	систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти та ін.)					
Тема 2. Структура ЗВО та специфіка діяльності кафедри	- ознайомлення зі структурою ЗВО (сайт, структурні підрозділи, відділи тощо); - вивчення структури, складу, основних ланок роботи та специфіки діяльності кафедри, - спостереження та аналіз роботи професорсько-викладацького складу кафедри	2				4
Тема 3. Навчально-методична робота та документація кафедри	- вивчення навчально-методичної документації кафедри (робочий план кафедри, НМК дисциплін, силабуси дисциплін, навчально-методичні розробки кафедри тощо); - планування навчально-виховного процесу, лекцій, семінарів і позааудиторних заходів	2				4
Тема 4. Науково-педагогічна робота кафедри: наукова тема проєкти, наукові праці	- ознайомлення з документацією кафедри, науковими планами, розробками, працями	2			-	4
Тема 5. Інститут стекхолдерів його завдання і діяльність	- ознайомлення з діяльністю стейкхолдерів ОП кафедри (здобувачами ВО, випускниками, працедавцями, українськими та закордонними партнерами та ін.)	2	-	-	-	4
Тема 6. Спостереження і аналіз відвіданих аудиторних занять викладачів кафедри (лекцій, семінарів)	- відвідування лекцій та семінарських занять викладачів кафедри, наукових керівників, інших студентів-практикантів для накопичення педагогічного	10	-	-	-	10

	досвіду; - психолого-педагогічний аналіз відвіданих занять; - планування викладацької діяльності					
Разом за модулем I	50	20				30
Модуль II. Навчальна та виховна діяльність (активна частина)						
Тема 7. Підготовка навчально-методичного забезпечення НД (силабус, плани-конспекти лекційних і семінарських занять).	- ознайомлення з літературою, методичними розробками з навчальної дисципліни - аналіз силабусу НД, внесення пропозицій, - розробка силабусу / РП НД; - складання плану лекції з визначенням мети, завдань та етапів заняття; - проектування та виготовлення дидактичного матеріалу, необхідного унаочнення (презентації) з урахуванням оптимального використання традиційних і сучасних інструментів, новітніх інформаційних технологій для очного та дистанційного формату; - підготовка завдань до семінарського заняття, самостійної роботи студентів; - обговорення і затвердження матеріалів керівником практики	2	-	-	-	8
Тема 8. Види (поточний (форму-вальний) та підсумковий), форми (усна, письмова, тести) та методи контролю та оцінювання знань	- розробка завдань, тестів до семінарського заняття, поточного та підсумкового контролю; - перевірка письмових робіт Студентів	2	-	-	-	4

Тема 9. Самостійне проведення лекційних занять з студентами згідно із індивідуальним графіком	- проведення лекцій (4) за розкладом у закріпленій академічній групі	-	8	-	-	-
Тема 10. Самостійне проведення семінарських занять зі студентами згідно з індивідуальним графіком	- проведення семінарських занять (8) за розкладом у закріпленій академічній групі	-	-	16	-	-
Тема 11. Проведення консультацій та виховна робота	- відвідування та аналіз позааудиторних заходів; - проведення організаційно-наукової роботи зі студентами; - підготовка позааудиторного заходу в групі (у форматі кафедри чи факультету); - співпраця з куратором академічної групи	2			6	2
Разом за модулем II	50	6	8	16	6	14
Модуль 3. Науково-дослідна діяльність аспіранта-практиканта						
Тема 12. Наукове дослідження: від проведення до апробації	- вивчення наукової та методичної літератури для вдосконалення педагогічної діяльності; - визначення актуальної проблеми методичного та/або психолого-педагогічного характеру; - виконання індивідуального дослідницького завдання (спостереження, анкетування, тестування) та складання звіту; - участь у роботі науково-методичних семінарів / науково-практичних	-	-	-		6
					4	

	конференцій факультету (кафедри) - індивідуальна робота зі студентами / керівництво науковими студентськими дослідженнями					
Разом за модулем III.	10	-	-	-	4	6
Заліковий контроль						
Документація з асистентської практики	- підготовка та здача щоденника та звіту з практики	-	-	-	-	8
Захист практики	- представлення звіту та захист результатів асистентської практики; - участь у роботі кафедри та в обговоренні підсумків асистентської практики	2	-	-	-	-
Разом годин за темами і видами діяльності	120	30	4	6	2	78

5. ІНДЗ

Виконання індивідуального дослідницького завдання передбачає:

- визначення актуальної проблеми методичного та/або психолого-педагогічного характеру;
- проведення дослідження – психолого-педагогічного спостереження, анкетування, тестування;
- підведення підсумків, складання звіту.

6. Методи навчання

Під час практики використовуються такі методи навчання:

- пояснення;
- ілюстрування;
- демонстрація;
- спостереження;
- самостійна робота з історико-філософською та науково-методичною літературою (аналіз, порівняння, систематизація, узагальнення, синтез знань тощо);
- репродуктивний;
- планування й організація діяльності;
- моделювання;
- розв'язання проблем.

7. Система контролю та оцінювання

Аспірант/ка зобов'язаний/а в повному обсязі виконати програму практики, провести *не менше 2-х залікових занять з філософських дисциплін*, підготувати *звіт за результатами практики* та представити його на захисті.

7.1. *Форми та засоби оцінювання*

Звіт практиканта (Додаток 2) є основним звітним документом, який містить:

- щоденник, що фіксує всі форми роботи під час практики (Додаток 1);
- тексти лекцій, які прочитала/в практикант/ка;
- методичні розробки відповідних семінарських занять;
- відгук керівника практики про проходження практики аспіранткою/ом з оцінкою її/його навчально-методичної та організаційної роботи в ЗВО;
- рекомендації щодо вдосконалення організації та проведення практики

Терміни оформлення звітної документації здобувачами ВО та **підведення підсумків** практики.

Виконання практики завершується підготовкою звіту та інших документів та затвердженням звіту про практику на засіданні кафедри філософії та культурології. Матеріали звіту готують щоденно, відповідно до плану практики, а оформлення документації студенти здійснюють упродовж останнього тижня практики.

Звіт та витяг з протоколу засідання відповідної кафедри про його затвердження аспірант/ка подає до відділу аспірантури та докторантури. Зазначену документацію зберігають в особовій справі здобувача й розглядають під час атестації за навчальний рік.

До захисту практики допускаються студенти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію.

Під час **затвердження** звіту про проходження практики **об'єктами оцінювання** є:

- знання основних положень Закону України «Про вищу освіту», нормативних документів внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в ЧНУ ім. Ю. Федьковича;
- знання про структуру ЗВО, факультету, кафедри; основні ланки освітнього процесу, специфіку діяльності кафедри, основні види роботи науково-педагогічного працівника ЗВО; роль і завдання стейкхолдерів, основні форми співпраці ЗВО з партнерами ОП;
- вміння чітко, доступно, логічно, послідовно й аргументовано висловлювати власну думку;
- навички вільного користування понятійно-категорійним апаратом філософії, сучасною українською філософською термінологією;
- вміння систематизувати й узагальнювати теоретичний і практичний матеріал (ключові філософські проблеми минулого й сьогодення, основні напрямки, концепції, теоретико-методологічні школи світової й української філософії; прийоми, методи, техніки і технології навчання, контролю й оцінювання якості навчання);
- вміння формулювати висновки, синтезувати соціально-філософські й гуманітарні знання та практики у науково-педагогічній діяльності;
- навички застосування здобутих професійних знань з філософії у практичній педагогічній діяльності;
- вміння аналізувати й оцінювати власну діяльність.

Диференційований **залік** з практики оцінюється за **100-бальною** шкалою.

Загальна оцінка роботи кожного аспіранта є комплексною, проте, не середньоарифметичною. Вона виводиться з урахуванням якості виконання

кожного виду роботи і здобутих результатів.

7.2. Критерії оцінювання

Оцінювання модулів. Асистентська практика складається з трьох модулів.

Перший модуль присвячений вивченню документації (≤ 10 балів), спостереженню та аналізу відвіданих занять, а також плануванню подальшої роботи (≤ 10 балів).

Максимальна кількість балів за перший модуль складає 20 балів. Оцінка виставляється керівником у щоденнику практики.

Під час проходження другого модулю аспіранти готуються та самостійно проводять заняття з навчальної дисципліни, а також консультації і/або виховний захід. Складання планів лекцій з визначенням мети, завдань та етапів занять; проектування та виготовлення дидактичного матеріалу, необхідного унаочнення (презентації) оцінюється у ≤ 12 балів; підготовка завдань до семінарських занять, самостійної роботи, тестів ≤ 10 балів, проведення консультацій і/або виховного заходу ≤ 8 балів.

Максимальна кількість балів за другий модуль складає 30 балів. Оцінка виставляється керівником у щоденнику практики.

Третій модуль стосується науково-дослідної діяльності аспіранта-практиканта. Під час його проходження оцінюється вміння аспіранта визначати актуальну проблему методичного та/або психолого-педагогічного характеру, проводити психолого-педагогічне дослідження (спостереження / анкетування / тестування), готувати звіт або здійснювати наукове керівництво студентським дослідженням (≤ 10 балів); брати активну участь у роботі науково-методичних семінарів / науково-практичних конференцій кафедри/факультету (≤ 5 балів).

Максимальна кількість балів за третій модуль складає 15 балів. Оцінка виставляється керівником у щоденнику практики.

Оформлення документів про проходження практики оцінюється у ≤ 20 балів. (Зокрема, щоденник практики ≤ 10 балів). Оцінка виставляється керівником.

Усний звіт про практику оцінюється у ≤ 15 балів. Оцінку виставляють науково-педагогічні працівники кафедри, присутні під час затвердження звіту на засіданні кафедри.

Залікова оцінка (ЗО) результатів асистентської практики аспіранта є сумою балів (\mathring{a}), отриманих за три модулі ($M1+M2+M3$), оформлення документів (звіт і зокрема щоденник) (ОД) і балів, виставлених комісією за усний звіт про практику: доповідь і відповіді на запитання членів професорсько-викладацького складу кафедри (УЗ): $ZO = \mathring{a} (M1 + M2 + M3 + OD + UZ) \leq 100$

7.3. Критерії оцінювання результатів практики

Оцінка «відмінно» (А- 90-100) виставляється студентці/у, яка/ий:

- виконала/в програму практики у повному обсязі;
- виявила/в ґрунтовні теоретичні знання з філософії;
- продемонструвала/в відмінні знання основних положень Закону України «Про вищу освіту», нормативних документів внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в ЧНУ ім. Ю. Федьковича; про структуру ЗВО, факультету, кафедри; про основні ланки освітнього процесу, специфіку діяльності кафедри, основні види роботи науково-педагогічного працівника

ЗВО; роль і завдання стейкхолдерів, основні форми співпраці ЗВО з партнерами ОП;

- засвідчила/в вміння чітко, доступно, логічно, послідовно й аргументовано висловлювати власну думку, подавати теоретичний матеріал під час викладання; вільно користуватися понятійно-категорійним апаратом філософії, сучасною українською філософською термінологією;
- виявила/в вміння систематизувати й узагальнювати теоретичний матеріал (ключові філософські проблеми минулого і сьогодення, основні напрямки, концепції, теоретико-методологічні школи світової й української філософії);
- продемонструвала/в практичні вміння та навички з методики викладання філософських дисциплін (прийоми, методи, техніки і технології навчання, контролю й оцінювання якості навчання);
- провела/ів залікові лекційні й семінарські заняття і отримав оцінку «відмінно» за кожне з них;
- розробила/в завдання, тести до семінарського заняття, поточного та підсумкового контролю;
- перевіряла/в письмові роботи студентів;
- провела/вів консультації для студентів і/або виховний захід і отримала/в оцінку «відмінно»;
- продемонструвала/в вміння аналізувати й оцінювати власну діяльність;
- вчасно подала/в на кафедру правильно оформлені документи про проходження практики, передбачені цією програмою;
- виконала/в індивідуальне дослідницьке завдання на високому рівні, аргументовано представила/в методологію і результати дослідження під час захисту АБО здійснила/в керівництво науковим студентським дослідженням, результатом якого стали виступ студента на конференції з публікацією тез доповіді;
- брала/в активну участь у науково-методичних семінарах і/або науково-практичних конференціях кафедри (факультету, ЗВО).

Оцінка «добре» (В- 80-89) виставляється студентці/у, яка/ий:

- виконала/в програму практики у повному обсязі;
- виявила/в добрі теоретичні знання з філософії;
- продемонструвала/в добрі знання основних положень Закону України «Про вищу освіту», нормативних документів внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в ЧНУ ім. Ю. Федьковича; про структуру ЗВО, факультету, кафедри; основні ланки освітнього процесу, специфіку діяльності кафедри, основні види роботи науково-педагогічного працівника ЗВО; роль і завдання стейкхолдерів, основні форми співпраці ЗВО з партнерами ОП;
- засвідчила/в вміння чітко, доступно, логічно, послідовно й аргументовано висловлювати власну думку, подавати теоретичний матеріал під час викладання; користуватися понятійно-категорійним апаратом філософії, сучасною українською філософською термінологією;
- продемонструвала/в належні практичні вміння та навички з методики викладання філософських дисциплін (прийоми, методи, техніки і технології навчання, контролю й оцінювання якості навчання);

- провела/ів залікові лекційні й семінарські заняття і отримав оцінку «відмінно» або «добре» за кожне з них;
- розробила/в завдання, тести до семінарського заняття, поточного та підсумкового контролю;
- провела/вів консультації для студентів і/або виховний захід і отримала/в оцінку «добре» або «відмінно»;
- продемонструвала/в вміння аналізувати й оцінювати власну діяльність;
- вчасно подала/в на кафедру належно оформлені документи про проходження практики, передбачені цією програмою;
- виконала/в індивідуальне дослідницьке завдання на достатньому рівні, представила/в методологію і результати дослідження під час захисту АБО здійснила/в керівництво науковим студентським дослідженням, результатом якого стали виступ студента на конференції з публікацією тез доповіді;
- брала/в участь у науково-методичних семінарах і/або науково-практичних конференціях кафедри (факультету, ЗВО).

Оцінка «добре» (С 70-79) виставляється студенту, який:

- виконала/в програму практики;
- виявила/в добрі теоретичні знання з філософії;
- продемонструвала/в достатні знання основних положень Закону України «Про вищу освіту», нормативних документів внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в ЧНУ ім. Ю. Федьковича; про структуру ЗВО, факультету, кафедри; основні ланки освітнього процесу; роль і завдання стейкхолдерів;
- засвідчила/в вміння чітко, доступно та послідовно висловлювати власну думку, подавати теоретичний матеріал під час викладання; користуватися понятійно-категорійним апаратом філософії, сучасною українською філософською термінологією;
- продемонструвала/в достатні практичні вміння та навички з методики викладання філософських дисциплін;
- провела/ів залікові лекційні й семінарські заняття і отримала/в оцінку «добре» за них;
- провела/вів консультації для студентів або виховний захід і отримала/в оцінку «добре»;
- вчасно подала/в на кафедру належно оформлені документи про проходження практики, передбачені цією програмою;
- виконала/в індивідуальне дослідницьке завдання на достатньому рівні, представила/в методологію і результати дослідження під час захисту;
- брала/в участь у науково-методичних семінарах і/або науково-практичних конференціях кафедри (факультету, ЗВО).

Оцінка «задовільно» (D 60-69) виставляється студентці/у, яка/ий:

- виконала/в програму практики;
- виявила/в достатні теоретичні знання з філософії;
- продемонструвала/в достатні знання основних положень Закону України «Про вищу освіту», нормативних документів внутрішнього забезпечення

якості освітньої діяльності в ЧНУ ім. Ю. Федьковича; про структуру ЗВО,¹⁴ факультету, кафедри; основні ланки освітнього процесу;

- засвідчила/в вміння висловлювати власну думку, подавати теоретичний матеріал під час викладання; користуватися понятійно-категорійним апаратом філософії, сучасною українською філософською термінологією на достатньому рівні;
- продемонструвала/в достатні практичні вміння та навички з методики викладання філософських дисциплін;
- провела/ів залікові лекційні й семінарські заняття і отримала/в оцінку «задовільно» або «добре» за кожне з них;
- провела/ів консультації для студентів або виховний захід і отримала/в оцінку «задовільно» або «добре»;
- вчасно подала/в на кафедру оформлені документи про проходження практики, передбачені цією програмою;
- виконала/в індивідуальне дослідницьке завдання або брала/в участь у науково-методичних семінарах або науково-практичних конференціях кафедри (факультету, ЗВО).

Оцінка «задовільно» (Е 50-59) виставляється студенті/у, яка/ий:

- виконала/в програму практики;
- виявила/в достатні теоретичні знання з філософії;
- продемонструвала/в достатні знання основних положень Закону України «Про вищу освіту», нормативних документів внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в ЧНУ ім. Ю. Федьковича; про структуру ЗВО, основні ланки освітнього процесу;
- засвідчила/в вміння висловлювати власну думку, подавати теоретичний матеріал під час викладання; користуватися понятійно-категорійним апаратом філософії, сучасною українською філософською термінологією на мінімальному рівні;
- продемонструвала/в окремі вміння та навички з методики викладання філософських дисциплін;
- провела/ів залікові лекційні й семінарські заняття і отримала/в оцінку «задовільно» за кожне з них;
- провела/ів консультації для студентів або виховний захід і отримала/в оцінку «задовільно»;
- подала/в на кафедру оформлені документи про проходження практики, передбачені цією програмою.

Оцінка «незадовільно» (FX 35-49) виставляється студентці/у, яка/ий:

- виконала/в програму практики менше ніж на 50%;
- виявила/в *окремі* теоретичні знання з філософії;
- продемонструвала/в *недостатні* знання основних положень Закону України «Про вищу освіту», нормативних документів внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в ЧНУ ім. Ю. Федьковича; про структуру ЗВО, основні ланки освітнього процесу;
- засвідчила/в *недостатнє* вміння висловлювати власну думку, подавати теоретичний матеріал під час викладання, користуватися понятійно-категорійним апаратом філософії, сучасною українською філософською

термінологією;

- не продемонструвала/в вміння та навички з методики викладання філософських дисциплін;
- провела/ів залікові лекційні й семінарські заняття і отримала/в оцінку «задовільно» або «незадовільно» за кожне з них;
- провела/вів консультації для студентів або виховний захід і отримала/в оцінку «задовільно» або «незадовільно»;
- подала/в на кафедру оформлені не належним чином документи про проходження практики, передбачені цією програмою.

Для виставлення оцінки «незадовільно» достатньо, щоб 2-3 критерії були виконані на незадовільному рівні.

Оцінка «незадовільно» (F 0-34) виставляється студенту, який:

- виконала/в програму практики менше ніж на 50%;
- виявила/в окремі теоретичні знання з філософії;
- продемонструвала/в незнання основних положень Закону України «Про вищу освіту», нормативних документів внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в ЧНУ ім. Ю. Федьковича; про структуру ЗВО, основні ланки освітнього процесу;
- засвідчила/в невміння висловлювати власну думку, подавати теоретичний матеріал під час викладання, користуватися понятійно-категорійним апаратом філософії, сучасною українською філософською термінологією;
- не продемонструвала/в вміння та навички з методики викладання філософських дисциплін;
- провела/ів залікові лекційні й семінарські заняття і отримала/в оцінку «незадовільно» за кожне з них або не провела/ів ні лекційні, ні семінарські заняття;
- провела/вів консультації для студентів або виховний захід і отримала/в оцінку «незадовільно» або не провела/ів ні консультацію, ні виховний захід;
- подала/в на кафедру оформлені неналежним чином (або не подала/в) документи про проходження практики, передбачені цією програмою.

Для виставлення оцінки «незадовільно» достатньо, щоб 2-3 критерії були виконані на незадовільному рівні.

Прим.: згідно з п.6 «Положення про педагогічну (асистентську) практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (2021), аспіранти, робота яких визнана як незадовільна, зобов'язані, за рішенням вченої ради факультету/інституту, пройти практику повторно без відриву від занять.

8. Рекомендована література

- Адаменко Н.* Світові практики методики викладання філософії: історія та сучасний стан. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vird_2013_28_3
- Аксіологія освіти* в сфері комунікативної культури: ціннісні акценти; комунікативні тенденції; дистанційний формат: навчально-методичний посібник / за заг. ред. Хрипко С.А. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. 270 с.
- Бахмач Л.* Ідея тьюторської системи навчання в класичних університетах. Збірник наукових праць // Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. Вип. 1. 2019. С. 12–18.
- Богуца Ю.* Методичні рекомендації до виконання завдань психолого-педагогічної характеристики на особистість та колектив. Глухів, 2014. URL: http://ppk.gnpu.edu.ua/images/%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96_%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97_%D0%9F%D0%9F%D0%A5.pdf
- Видриган М. В.* Методика викладання філософії: навч. посіб. Черкаси: Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького 2020. 180 с. URL: <http://eprints.cdu.edu.ua/4080/1/vidrigan.pdf>
- Гемпель М., Вімер Ш., Зекира А.* Якісне тьюторство – посібник для викладачів та керівників / пер. з нім. Я. Іваненко. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. 58 с.
- Дубровинський Г. Р.* Методика проведення «універсальної» соціометрії // Вісник Національного університету оборони України. 2012. № 2 (27). С. 159-164. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnaou_2012_2_32.pdf
- Дяченко-Богун М.* Активні методи навчання у вищому навчальному закладі // Витоки педагогічної майстерності. 2014. Вип. 14. С. 74-79. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4444/1/Djachenko.pdf>
- Губерський Л.В.* Філософія і освіта: зустріч перспектив // Філософська думка. 2013, №5. С. 6-13.
- Заброцький М.М.* Основи вікової психології. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. 112 с.
- Закон України «Про освіту»* URL: <http://osvita.ua/legislation/law/2231/>
- Закон України «Про вищу освіту»* URL: <http://osvita.ua/legislation/law/2235/>
- Інтерактивні методи навчання у вищій школі* : монографія / Д. П. Антюшко, В. С. Володавчик, Л. І. Сєногонова та інші. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 189 с.
- Кант І.* Відповідь на питання: Що таке Просвітництво?/ [пер. з нім. М. Ласло-Куцюк]. Всесвіт, 1989. №4. С. 135-138.
- Конверський А. Є.* «Модель філософа» в освітній традиції Київського університету // Філософська думка. 2013, №5. С. 14-25.
- Кулик О.* Роль філософії в університеті // Вісник Львівського університету. Серія філос.- політолог. студії. 2018. Вип. 21. С. 46-51. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/21_2018/8.pdf
- Національна доктрина розвитку освіти:* Затв. Указом Президента України від 17 квіт. 2002 р. № 347// Освіта. 2002. 24 квіт. 1 трав. (№26). С. 2-4.
- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2022-2032 роки.* URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/opublikovano-strategiyu-rozvitku-vishoyi-osviti-v-ukrayini-na-2022-2032-roki>
- Огаркова Т.* Болонський процес – ідея "п'ятої свободи" в сучасному

суспільстві знань. // <http://www.istu.edu.ua/pro-mntu/mizhnarodni-zvjazki.html#3>¹⁷

Психолого-педагогічна характеристика студента. Зразок. URL:

<http://hk.dut.edu.ua/docs/articles/380/%D0%97%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%BA%20%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D1%85%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%20%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0.pdf>

Соціометрія: методичні вказівки до виконання ІНДЗ / Укл.: Філіпчук Н.В.,

Сибірка Л.А., Годорюк С.І. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2019. 30 с

Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів.

К.: Кондор, 2011. 628 с.

Фрейре П. Педагогіка свободи: етика, демократія і громадянська мужність. К. : Вид. дім

«КМ Академія», 2004. 124 с.

Янченко Т.В. До витоків становлення дистанційної освіти. Історія та філософія освіти в незалежній Україні: здобутки і стратегії: зб. тез Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю / ред. кол.: Топузов О.М., Сисоєва С. О., Дічек Н.П. Київ: Інститут педагогіки НАПН України, 2020. С. 61–64.

Ярошенко А. Ціннісний дискурс освіти: Монографія. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2004. 156 с.

Arafat, M. Adoption of Digital Technology in Education transforming Pedagogical Style [Впровадження цифрових технологій в освіті, що трансформує педагогічний стиль] // Дистанційна освіта в Україні: інноваційні, нормативно-правові, педагогічні аспекти. зб. наук. праць. Київ, 2021(1), С. 12-16. URL: <https://jml.nau.edu.ua/index.php/DEU/article/view/15731/23024>

Goucha, M. Philosophy, a School of Freedom: Teaching Philosophy and Learning to Philosophize: Ptatus and Prospects. UNESCO Publishing, 2007. 279 p. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000154173>

Statement on the Role of Philosophy Programs in Higher Education American Philosophical Assotiation. URL: https://www.apaonline.org/page/role_of_phil

Subject Benchmark Statement for Philosophy. The Quality Assurance Agency for Higher Education. [Стандарт викладання філософських дисциплін у бакалаврських програмах з філософії Агенства із забезпечення якості вищої освіти Великої Британії]. Gloucester, 2019 (December). URL: https://www.qaa.ac.uk/docs/qaa/subject-benchmark-statements/subject-benchmark-statement-philosophy.pdf?sfvrsn=6fe2cb81_5

Ресурси для створення навчального інтерактивного контенту

<https://www.mentimeter.com/> - сервіс для проведення миттєвих опитувань в аудиторії

https://www.canva.com/uk_ua/about/ - онлайн-інструмент графічного дизайну

<https://genial.ly/> - дозволяє створювати всі види дедактичних ресурсів;

<http://puzzlecup.com/crosswordru> – сайт для створення ребусів та кросвордів;

<https://www.thinglink.com/> - дозволяє створювати мультимедійні плакати;

<http://www.jigsawplanet.com> – створення навчальних пазлів.

ЩОДЕННИК
ПЕДАГОГІЧНОЇ (АСИСТЕНТСЬКОЇ) ПРАКТИКИ
АСПІРАНТА

(прізвище, ім'я, по-батькові)

за період з «__» _____ 20__ року по «__» _____ 20__ року

Місце практики _____

Керівник _____

Дата	Вид виконаної роботи	Відмітка про виконання

(Підпис аспіранта)

(Підпис керівника)

У щоденник практики заносять усі заходи, пов'язані з проходженням активної і пасивної практики, інші види робіт (робота в бібліотеці, консультації з викладачем тощо). Керівник оцінює кожен етап Практики і виставляє оцінку в третю колонку.

(назва факультету/інституту)

(назва кафедри)

ЗВІТ

про проходження педагогічної (асистентської) практики аспірантом

(прізвище, ім'я, по-батькові)

В період з «___» _____ 20__ року по «___» _____ 20__ року
проходив педагогічну (асистентську) практику на/в _____ факультеті/інституті

Керівник педагогічної (асистентської) практики: _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

За період Практики мною було виконано такі види роботи:

1. Пасивна практика:

№	Тема лекції чи семінарського (практичного/лабораторного) заняття, які відвідувались в ході практики	ПІБ викладача (аспіранта), які проводили заняття	Факультет/інститут, спеціальність, курс, група	Дата	Підпис викладача
1	2	3	4	5	6

2. Активна практика:

№	Тема лекції чи семінарського (практичного/лабораторного) заняття	Факультет/інститут, спеціальність, курс, група	Дата	Підпис викладача
1	2	3	4	5

3. Рекомендації щодо вдосконалення організації та проведення практики:

1. Сильні сторони в організації та змісті практики.
2. Слабкі сторони в організації та змісті практики.
3. Побаження та рекомендації щодо покращення організації та змісту практики.

Дата _____

Підпис аспіранта
Підпис керівника

Затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від «___» _____ 20__ р.